

праці. Згідно з ресурсним підходом вказано механізми забезпечення раціональності діяльності управлінських структур в освітньому закладі.

Аннотація

В статті раскрыто значення ресурсного підходу в управленні освітнім закладом. Автор визначив місію управлінських структур, принципи функціональності, конкретного цілеполагання, об'єднаного розподілу праці. Згідно з ресурсним підходом вказано механізми забезпечення раціональності діяльності управлінських структур в освітньому закладі.

Summary

In the article the author reveals the importance of resource management approach in educational establishment. Also the author has defined principles of functionality, specific goal-setting, joint division of labor as mission of governance structures. According to the resource approach it was stated specified the mechanisms of ensuring the rational activity of managerial structures in schools.

Ключові слова: управління, ресурсний підхід, освіта, педагогічна освіта.

Ключевые слова: управление, ресурсный подход, образование, педагогическое образование.

Key words: management, resource approach, education, pedagogical education.

Подано до редакції 11.10.2011.

УДК 37.371.3:004

©2012

Олійник Ю. І.

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПРОФЕСІЙНОГО ТА ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ ФАХІВЦІВ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОЇ СФЕРИ

«Перетворення наукових істин у живий досвід творчої праці - це найскладніша сфера зіткнення науки з практикою» (В. О. Сухомлинський).

Постановка проблеми у загальному вигляді... Сучасний стан суспільного розвитку, динамічні зміни в усіх сферах людської діяльності зумовлюють зростання потреби суспільства у формуванні особистості з високим рівнем інтелектуального розвитку, творчих здібностей, здатної до створення та засвоєння інновацій у будь-якій галузі. Наявність та доступність потужних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та сучасних комп'ютерних пристроїв надає людині небувалих можливостей. Реалізація такого потенціалу на практиці, безумовно, здійснює вплив на людську особистість. Якої якості він набуває – сприяє формуванню та розвитку особистості креативної, необхідної сучасному суспільству? Широке застосування ІКТ в освітньо-виховній сфері породжує низку проблем що стосуються удосконалення: змісту, методів, організації форм і засобів навчання, інтеграції навчальних предметів і фундаменталізації знань, забезпечення сучасною комп'ютерною технікою та програмними продуктами, підготовки фахівців, самоосвіти і самовдосконалення професійної майстерності вчителів. Означені проблеми справді є нагальними в системі освіти, проте вони ще не знайшли належного відображення в психолого-педагогічних та методичних дослідженнях. Отже, на часі визначення умов і чинників, способів і засобів, які б сприяли розв'язанню зазначених завдань, що і визначає актуальність нашого дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми...

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання означеної проблеми дозволяє говорити про те, що зміна характеру сучасного суспільства вимагає наново осмислити такі фундаментальні поняття, як суспільство, суб'єкт, наука, освіта, оскільки в контексті переходу суспільства від індустріального до інформаційного змінюється внутрішній зміст цих понять. В інформаційному суспільстві, де інноваційні процеси мають першорядну значимість та суттєво впливають на формування пріоритетів розвитку, неухильно буде зростати роль саме освітньо-виховної сфери. Вже зараз багатьма дослідниками вивчаються питання ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі різноманітних видів сучасної освіти, але переважно це стосується пристосування ІКТ до потреб тієї чи іншої фахової специфіки (філологічної, технічної, мистецької та ін.). При такому підході лишається невирішеним чималий спектр питань, пов'язаних з місцем та роллю людини в процесах розробки, втілення та застосування ІКТ у всіх галузях суспільної та індивідуальної діяльності. Зміна способів комунікації спричиняє трансформацію суспільно-виробничих відносин, надаючи нових можливостей, але й підвищуючи рівень вимог, яким сучасний фахівець освітньо-виховної сфери має відповідати.

Існуюча джерельна база з проблеми формування творчої індивідуальності вчителя представлена різноманітними підходами, аналіз яких свідчить, що одним із завдань сучасної педагогіки є формування духовно-розвинутої особистості, здатної до творчої самореалізації. Великий потенціал у його рішенні мають нові технології, до яких, безсумнівно, відносяться інформаційно-комунікаційні. Вивчення досвіду застосування ІКТ в освітньо-виховній сфері дозволило з'ясувати, що їх наявні можливості значно більші, ніж це представлено сьогодні в означеній галузі суспільної діяльності. Комп'ютер виявляється не тільки універсальним інструментом у

професійній підготовці фахівців різних спеціальностей, а ще й засобом навчання, та окрім цього, умовою досягнення результатів профільної діяльності (моделювання фахових ситуацій, робочих середовищ). Надаючи можливість безпосереднього одержання будь-якого типу інформації, стимулюючи системну організацію знань, індивідуалізацію, що так необхідна фахівцям освітньо-виховної сфери, ІКТ додають свої специфічні принципи й методи роботи, які не суперечать традиційним, а значно доповнюють і збагачують їх. У роботах М.К.Кременчуцької, О.П.Значенко, В.А.Рижова, Г.Д.Семенової та ін. констатується, що комп'ютер – це гнучкий, багатофункціональний інструмент, застосовний для переважної більшості навчальних дисциплін. Комп'ютер здобув місце, насамперед, у професійній лінгвістичній, технічній, мистецькій практиці, тому що математичні, інформаційні, а потім і комп'ютерні методи стали застосовуватися в галузях освіти відносно давно, набагато раніше, ніж виникла проблема комп'ютеризації. Цікавими представляються роботи із загальногуманітарних проблем комп'ютерного навчання (В.О.Виноградова, Л.С.Винарик, Г.Г.Воробйова, А.С.Гинкул, Ю.М.Горвіц, Н.Г.Джинчарадзе, А.П.Єршова, М.І.Жалдака, Л.В.Скворцова, Ю.С.Брановського, В.А.Шаповалів, Е.С.Полат, А.Г.Щеголева, Е.С.Гесслер і ін.), по впливу комп'ютерних технологій на психічні процеси, використанню їх для активізації навчання, виховання творчої особистості (А.И.Еригін, В.В.Мазепус, С.П.Полозов, В.М.Цеханський і ін.) Питання про застосування комп'ютерів у мистецько-творчій практиці розроблені в роботах В.П.Андрущенко, Н.Б.Крилової, В.М.Розіна, М.Гарднера, Д.Гросса, Э.В.Денисова, Р.Х.Заріпова, Д.Н.Зарицького, Р.Ю.Петеліна, Ю.В.Петеліна й ін. Деякі актуальні питання застосування ІКТ та їх впливу на формування творчої особистості у музичній освіті розглядалися Ю.М.Кузнєцовим, В.П.Морозовим, Г.Д.Семеновою, А.В.Харуто, а в образотворчій сфері професійної освіти – М.М.Головановою, В.П.Болотовим, А.М.Федоровим й ін.

Формулювання цілей статті... Мета даної статті полягала у дослідженні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій як засобу зростання професійного та особистого рівня фахівців освітньо-виховної сфери, їх ступеню та якості впливу на цей динамічний процес.

Виклад основного матеріалу дослідження... Ще В.Сухомлинський вказував, що робота вчителя – це творчість, а не буденне заштовхування в дітей готових знань. Відтак покликання педагога – у розвитку творчих можливостей, здібностей дитини, вихованні в неї потягу до нового, формуванні творчої особистості.

У контексті нашого дослідження нас насамперед цікавлять висновки педагогічної та методичної наук, які досліджують формування й розвиток творчої особистості учнів, студентів, вчителів, викладачів, представників адміністрації освітньо-виховної сфери, саме тому, що творчий характер професійної діяльності фахівця освітньо-виховної сфери свідчить про найвищий ступінь реалізації особистого потенціалу людини.

У педагогічній науці творчість розуміється як свідомо активна діяльність людини, спрямована на пізнання та перетворення дійсності, на створення нових оригінальних предметів, що виражається в пошуках найбільш результативних методів навчання та виховання учнів, у створенні навчальних посібників, постійному поповненні знань, перегляді застарілих педагогічних поглядів тощо. Візуальне мислення користувачів комп'ютерами є видом зрілого продуктивного творчого процесу. Завдяки цьому воно може розглядатися як основа продуктивної пізнавальної активності, провідними елементами якої виступають пізнавальні потреби, прагнення до творчості і самореалізації. [1, с. 53]

Загальновизнано, що поза творчістю не існує особистості. Творчість постає як специфічна форма діяння людини – її духовне діяння, в якому індивід не тільки осягає навколишній світ, вчиться його організовувати, розуміти і певним чином взаємодіяти з ним, а, що головне, – особистість осягає власну здатність до подібних взаємодій, а також межі та міру своєї самостійної та індивідуальної сили. Отже, людина від природи – творець, бо приречена створювати те, чого в навколишньому середовищі та соціумі досі не існувало. Здатність творити максимально виявляється у новаторському розв'язанні найскладніших проблем людського буття, мінімально – у готовності реалізувати вже відомі завдання оригінально, новими способами. Це стосується і професійної діяльності, в якій “особистість досягає такого рівня виявлення своєї сутності, коли її індивідуальні прояви набувають культурно-історичного змісту, а кожний окремий продукт цього діяння виходить за межі встановленого раніше, позначає нові грані, нові потенційно можливі площини професійно-творчого діяння (не тільки для самої цієї особистості, а й для її наслідувачів)” [3, с. 2].

Цілком очевидною і доведеною є також думка про те, що важливу роль у формуванні творчої особистості відіграє особистість вчителя, наставника. Загальновідомо, що дати імпульс розвитку творчих здібностей, підготувати до творчості може лише творча особистість, яка наділена яскраво вираженими креативними рисами: розвиненою творчою уявою, фантазією та інтуїцією; схильністю до педагогічних інновацій, розвиненістю продуктивного мислення, здатністю до комбінування, свободи асоціацій. Творчий педагог створює в аудиторії атмосферу, що передбачає схвалення, підтримку пошукової активності учнів, ініціативи, оригінальності та самостійності у вирішенні навчальних завдань; сприяє та стимулює прагнення молодих людей до самовираження; розробляє і конструює нові форми навчальної взаємодії, широко використовує інтерактивні методи і прийоми навчання, спрямовані на розвиток творчої особистості.

Комп'ютерна грамотність визначається не стільки вмінням програмувати, а, в основному, умінням ефективно використовувати готові програмні продукти, розраховані на користувальницький рівень. Ця тенденція з'явилася завдяки широкому спектру програмних продуктів, орієнтованих на користувачів.

Час вимагає відходу від трафаретних способів передачі готових знань, а відтак і самостійного творчого пошуку учнів. Натомість ми маємо усвідомлювати, що педагогічний процес складається із низки неповторних ситуацій, які потребують експромтних рішень, ефективних педагогічних імпровізацій, що зумовлюють розвиток творчих здібностей учнів а відтак, і педагогів, стимулюють їхню пізнавальну пошукову діяльність.

Рішення зазначеного завдання пов'язане з подоланням труднощів, обумовлених тим, що одну частину завдання – конструювання й виробництво та програмування ЕОМ – виконує інженер, а іншу – педагог-практик, що повинен по-перше, розуміти хоча б базові принципи побудови ІКТ, а по-друге, знайти розумне дидактичне обґрунтування логіки роботи комп'ютерного комплексу в цілому й окремих програм зокрема. Треба звернути увагу на те з якими програмами необхідно знайомити учнів (студентів) в першу чергу для ефективного напрацювання алгоритму розвитку реальної людської діяльності у процесі навчання. На теперішній час останнє приноситься поки що в жертву логіці машинної; адже для того щоб успішно використовувати комп'ютер в якості універсального інструменту потрібно, як відзначають прихильники загальної комп'ютеризації, мати алгоритмічне мислення.

Такі умови використання комп'ютерних технологій у навчально-виховному процесі безперечно впливають на професійний та особистісний рівень фахівців освітньо-виховної сфери як розвивальний фактор, тому що у переважній більшості досвід такого типу мислення незначний, або зовсім відсутній. До того ж трансформується діяльність суб'єктів освіти – викладача й студента. Їм доводиться вибудовувати принципово нові відносини, освоювати нові форми діяльності у зв'язку зі зміною засобів навчальної роботи й специфічною перебудовою її змісту. І саме в цьому, а не в оволодінні комп'ютерною грамотністю викладачами й студентами або насиченості аудиторій комп'ютерною технікою, знаходяться основні труднощі комп'ютеризації освіти.

Щоб дослідити механізм цього впливу розглянемо способи використання комп'ютера в навчально-виховному процесі. За визначенням Н.Д.Белявіної виділяються три основні форми, в яких може використовуватися комп'ютер при виконанні їм навчальних функцій:

- а) машина як тренажер;
- б) машина як репетитор, що виконує певні функції за викладача, причому машина може виконувати їх краще, ніж людина;
- в) машина як пристрій, що моделює певні предметні ситуації (імітаційне моделювання).

Тренувальні системи найбільш доцільно застосовувати для вироблення й закріплення вмінь і навичок. Тут використовуються програми контрольної-тренувальної типу: крок за кроком студент одержує дозовану інформацію, що наводить на правильну відповідь при наступному пред'явленні завдання. Такі програми можна віднести до типу, властивому традиційному програмованому навчанню. Завдання студента полягає в тім, щоб сприймати команди й відповідати на них, повторювати й заучувати препарований для цілей такого навчання готовий матеріал. При використанні в такому режимі комп'ютера відзначається інтелектуальна пасивність учнів. Такі програми можуть навчити теоретичним правилам, на прикладах показати існуючі варіанти вирішення навчальних завдань, ознайомити із правилами їхньої побудови. Також можна використовувати для ознайомлення з матеріалом необхідним для виконання завдання на професійному рівні. В такому випадку комп'ютерні технології використовуються ще й для економії часу.[2, с. 30]

Для навчальних систем такий обмін інформацією одержав назву діалогу. Таким чином, репетиторські системи передбачають своєрідний діалог, що відбувається з ЕОМ у реальному масштабі часу. Зворотний зв'язок здійснюється не тільки при контролі, але й у процесі засвоєння знань, що дає студенту об'єктивні дані про хід цього процесу. Репетиторські системи засновані на тій же ідеології програмованого навчання (розгалужені програми), але посиленого можливостями діалогу з ЕОМ.

Потрібно підкреслити відмінність такого "діалогу" від діалогу як способу спілкування між людьми. Діалог – це розвиток теми, позиції, точки зору спільними зусиллями двох і більше особистостей. Траєкторія цього спільного обміну думками задається тими змістами, які породжуються в ході самого діалогу. Очевидно, що "діалог" з машиною таким принципово не є. В машинній програмі заздалегідь задаються ті параметри програми, за якими рухається процес, ініційований користувачем ЕОМ. Якщо студент потрапить не на той розділ, машина видасть "репліку" про те, що він потрапив не туди, куди передбачено логікою програми, і що потрібно, отже, повторити спробу або почати з іншого ходу. Завдання формування творчої особистості вирішується навпаки: через унікальності кожної людини, тому комп'ютерний комплекс, як навчальна машина, мала б формувати індивідуальні програми. Саме такий напрямок розвитку комп'ютерних технологій на теперішній час є пріоритетним.

Використання машинних моделей тих або інших предметних ситуацій розкриває недоступні раніше властивості цих ситуацій, розширює зону пошуку варіантів рішень і їхній рівень. Спостерігається збільшення числа продуктивних користувачем цілей, відзначається оригінальність їх формулювання. У процесі роботи

перебудовуються механізми регуляції й контролю діяльності, трансформується її мотивація. Характер таких перебудов визначається тим, наскільки успішно втілюється розробниками мета закласти в навчальну програму можливості для індивідуалізації роботи учня, урахувати закономірності навчальної діяльності.

Індивідуалізацію називають однією з переваг комп'ютерного навчання. І це дійсно так, хоча індивідуалізація обмежена можливостями конкретної навчальної програми й вимагає більших витрат часу й сил розробником.

Засіб формування думки – мова – виявляється обмеженою у використанні. Студенти не мають достатньої практики діалогічного спілкування мовою досліджуваних наук, а без цього, як показують психологічні дослідження, самостійне мислення не розвивається. Такі трансформації форми діалогу викладач - студент, який є обов'язковою умовою процесу навчання у мистецькій галузі, потребує залучення інших каналів здійснення діалогічного спілкування сторін навчального процесу. Ними можуть бути всі мультимедійні та комунікаційні можливості сучасних комп'ютерних комплексів [5, с. 132].

Процес навчання формується як гранично індивідуалізований процес роботи студента зі знайомою інформацією, обов'язково представленої на екрані дисплея (чи дубльованої у звуковому форматі). Очевидно, що за допомогою цих теоретичних схем неможливо описати таку педагогічну реальність сьогодення, як, наприклад, проблемна лекція, проблемний урок, семінар-дискусія, ділова гра або науково-дослідницька робота.

Проблеми використання ІКТ не зводяться до масового виробництва комп'ютерів і вбудовуванню їх в існуючий навчальний-виховний процес. Зміна засобу навчання, як, втім, і зміни в будь-якій ланці дидактичної системи, неминуче приводять до перебудови всієї цієї системи. Використання інформаційно-комунікаційних технологій розширює можливості людини, однак вони є лише інструментом, знаряддям рішення завдань, і їх застосування не повинне перетворюватися в самоціль, моду або формальний захід.

Сама можливість комп'ютеризації навчального процесу виникає тоді, коли виконувати людиною функції можуть бути формалізовані й адекватно відтворені за допомогою технічних засобів, а фахівець, що її реалізує, розуміє хоча б логіку цього процесу, базуючись на знанні основних принципів ІКТ. Тому основна вимога сьогодення є набуття фахівцями освітньо-виховної сфери певного рівня інформаційно-комунікаційної компетенції, який дозволив би їм використовувати ІКТ в якості універсального фахового інструменту.

Комп'ютерний світ пропонує велику кількість апаратних пристроїв та програмних засобів, здатних удосконалити навчально-виховний процес. Але означені засоби, що дозволяють використовувати ІКТ як універсальний фаховий інструмент освітньо-виховної сфери, вимагають певних знань і вмінь, які здобуваються в процесі їх вивчення та застосування. Робочі програми навчальних курсів мають певні часові обмеження, тому не в усіх студентів вистачає часу для освоєння комп'ютерних програм. Дуже часто доводиться для вивчення необхідних комп'ютерних програм виділяти додаткові години факультативів або спецкурсів. Для того щоб зробити процес більш ефективним, необхідно розробити єдині методики викладання навчальних дисциплін з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, які будуть передбачати необхідну послідовність їх вивчення за принципами зростаючої складності й практичне застосування знань, необхідних при виконанні робіт, тобто це мають бути курси практичних занять. Саме тут треба використовувати ті комп'ютерні системи, про які говорилося раніше:

- тренувальні – повинні показати вірні рішення учбових завдань, звільняючи викладача від пояснень;
- репетиторські – студент може спробувати різні варіанти, закріплюючи теоретичні знання й у те ж час уникаючи ряду типових помилок, тому що, йому дається можливість самому виконати практичну роботу, моделюючи з допомогою комп'ютера робоче середовище тієї сфери мистецької галузі до роботи в якій готується фахівець;
- моделюючі – надають можливість перевірити на практиці отримані теоретичні знання та навички практичної роботи в різноманітних фахових ситуаціях.

Тренувальні програми допоможуть викладачеві пояснити матеріал, а репетиторські учневі зрозуміти його. Моделюючи – нададуть можливість отримати фахівцю освітньо-виховної сфери особистий досвід практичної роботи, підтримувати та удосконалювати його.

Висновки... Таким чином, інформаційно-комунікаційні технології визнані сучасними дослідниками як дієвий засіб впливу на людську індивідуальність. Досвід комп'ютеризації, насамперед у країнах з високим рівнем використання ІКТ, полягає в тому, що реальні досягнення в цій галузі дають підстави очікувати, що широке застосування означених технологій кардинально змінить традиційну систему освітньо-виховної сфери. Зрозуміло, що недостатньо просто вмонтувати комп'ютер у традиційний навчальний процес і сподіватися, що він зробить революцію в освіті. Потрібно міняти сприйняття ІКТ учасниками навчально-виховного процесу, саму його концепцію, в якій комп'ютерні технології органічно вписувались би як нові, потужні засоби творчої самореалізації людської особистості.

Без сумніву, сучасні інформаційно-комунікаційні технології вже вплинули на розвиток суспільства взагалі і, мистецтва зокрема. З'явилися нові форми та методи навчання, способи розповсюдження та отримання знань.

ІКТ є людським винаходом, і як інші такі винаходи не є однозначно “шкідливим”, або “корисним”. Все залежить від сприйняття способу та мети використання будь-якої технології чи інструмента конкретною людиною. Серед усіх інструментів суспільства, на теперішній час комп’ютер є найпотужнішим, найуніверсальнішим, найдоступнішим. Вивчення і використання ресурсів такого інструмента дасть кожній людській особистості можливість фахового творчого розвитку.

Розгляду методів використання та вивчення новітніх інформаційних технологій будуть присвячені наступні наукові публікації.

Література

1. Бех І. Психологічні джерела виховної майстерності: [підруч. для студ. ВНЗ] / Бех І. – К. : Академія, 2009. – 248 с.
2. Васильєва Т. В. Характерні особливості новітніх комунікативних практик та їх вплив на сучасну соціокультурну ситуацію / Т. В. Васильєва // Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – 2008. – № 3 – С. 28-33.
3. Використання сучасних комп’ютерних технологій у професійній підготовці майбутніх вчителів музики [Електронний ресурс] / В. Ф. Глотов – Режим доступу до док. : <http://intkonf.org/glotov-vf-vikoristannya-suchasnih-kompyuternih-tehnologiy-u-profesiyiniv-pidgotovtsi-maybutnih-vchiteliv-muziki/>
4. Голобородько Є. П. Загальні питання інтерактивного навчання / Голобородько Є. П. – Херсон : ОЛДІ плюс, 2000. – 36 с. – (Збірник наукових праць: Досвід впровадження).
5. Дем’яненко В. М. Розвиток здібностей самоосвіти в майбутніх учителів інформатики при навчанні апаратних і системних програмних засобів / Віктор Дем’яненко // Наук. записки Тернопільського нац. пед. ун-ту. Серія: Педагогіка. – 2005. – № 3. – С. 129–134.
6. Готовність учителів до педагогічної творчості [Електронний ресурс] / Н. Капінус – Режим доступу до док. : <http://osvita.ua/school/theory/1936>
7. Ничкало Н. Г. Сучасні тенденції і проблеми неперервної професійної освіти / Н. Г. Ничкало // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців : методологія, досвід, проблеми: (зб. наук. праць). – Київ-Вінниця, 2000. – 486 с.
8. Сидоренко В. К. Эффективность использования информационных технологий (ИТО) / В. К. Сидоренко, М. Ф. Юсупова // Наука і освіта. – 2006. – № 3-4. – С. 124-128.

Анотація

Стаття присвячена проблемам, які пов’язані з механізмом впливу сучасних інформаційно-комунікаційних технологій на рівень професійної підготовки фахівців освітньо-виховної сфери. Розглянуті поняття “творча особистість”, “мультимедійні інформаційні технології”

Аннотації

Статья посвящена проблемам, связанным с механизмом воздействия современных информационно-коммуникационных технологий на уровень профессиональной подготовки специалистов образовательно-воспитательной сферы. Рассмотрены понятия “творческая личность”, “мультимедийные информационные технологии”

Summary

This article is devoted to problems related to the mechanism of action of modern information and communication technologies on the level of professional training educational educational sphere. Consider the concept of “creative person”, “multimedia information technologies”

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, творча особистість, фахова діяльність, освітньо-виховна сфера;

Ключевые слова: информационно-коммуникационные технологии, творческая личность, профессиональная деятельность, образовательно-воспитательная сфера;

Key words: Information and communication technology, creative personality, professional activities, education and educational field.

Подано до редакції 16.10.2011.

УДК 378.013+378.12+155.2

©2012

Савчук О.П.

КРИТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ОСОБИСТІСНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Постановка проблеми у загальному вигляді... Сучасна система управління освітою носить державно – громадський характер; забезпечує прискорений, випереджаючий, інноваційний розвиток освіти; створює умови для розвитку, самоствердження та самореалізації особистості протягом життя, як наголошено у Національній доктрині розвитку освіти України [5, с. 5]. Набуває важливого значення необхідність забезпечити студентів ВНЗ не тільки професійними знаннями, вміннями та навичками, але й звернути увагу на особистісний розвиток майбутніх учителів, надати можливість проявити та реалізувати весь наявний потенціал; допомогти, підтримати, спрямувати,